

**Bruxelles, 22. listopada 2024.
(OR. en)**

14715/24

**Međuinstitucijski predmet:
2024/0234(COD)**

**CODEC 1962
ECOFIN 1172
RELEX 1315
COEST 567
FIN 931
PE 235**

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini i pružanju izvanredne makrofinancijske pomoći Ukrajini – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu (Strasbourg, 21. – 24. listopada 2024.)

I. UVOD

Odbor stalnih predstavnika 9. listopada 2024. potvrdio je da će Vijeće odobriti stajalište Europskog parlamenta ako Europski parlament bez izmjena odobri navedeni prijedlog Komisije.

Izvjestiteljica Karin KARLSBRO (Renew, SE) 15. listopada 2024. predstavila je u ime Odbora za međunarodnu trgovinu (INTA) izvješće u kojem se predlaže preuzimanje prijedloga Komisije.

II. GLASOVANJE

Parlament je 22. listopada 2024. donio svoje stajalište u prvom čitanju preuzevši prijedlog Komisije. Navedeno stajalište sadržano je u njegovoj zakonodavnoj rezoluciji.

Vijeće bi stoga trebalo moći odobriti stajalište Europskog parlamenta kako je navedeno u Prilogu ovom dokumentu, čime se završava prvo čitanje za obje institucije.

Zakonodavni akt tada bi se donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Europskog parlamenta.

P10_TA(2024)0021

Uspostava Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini i pružanje izvanredne makrofinancijske pomoći Ukrajini

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 22. listopada 2024. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini i pružanju izvanredne makrofinancijske pomoći Ukrajini (COM(2024)0426 – C10-0106/2024 – 2024/0234(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2024)0426),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 212. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C10-0106/2024),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir proračunsku procjenu koju je donio Odbor za proračune,
 - uzimajući u obzir da se predstavnik Vijeća pismom od 9. listopada 2024. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir članke 60. i 58. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir pismo Odbora za vanjske poslove,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za međunarodnu trgovinu (A10-0006/2024),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
 2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
 3. nalaže svojoj predsjednici da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 22. listopada 2024. radi donošenja Uredbe (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini i pružanju izvanredne makrofinancijske pomoći Ukrajini

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 212.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

¹ *Stajalište Europskog parlamenta od 22. listopada 2024.*

budući da:

- (1) Od početka ničim izazvanog i neopravdanog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine 24. veljače 2022. Unija, njezine države članice i europske financijske institucije mobilizirale su dosad nezabilježenu potporu gospodarskoj, socijalnoj i financijskoj otpornosti Ukrajine. Ta potpora kombinira potporu iz proračuna Unije, uključujući izvanrednu makrofinancijsku pomoć i potporu Europske investicijske banke i Europske banke za obnovu i razvoj, za koju se u potpunosti ili djelomično jamči iz proračuna Unije, te dodatnu financijsku potporu država članica.
- (2) Makrofinancijska pomoć Unije u iznosu do 18 milijardi EUR na temelju Uredbe (EU) 2022/2463 Europskog parlamenta i Vijeća² smatrala se primjerenim odgovorom na manjak financijskih sredstava u Ukrajini za 2023. te je pomogla mobilizirati znatna financijska sredstva drugih donatora i međunarodnih financijskih institucija. To je bio važan doprinos makroekonomskoj i financijskoj otpornosti Ukrajine u kritičnom razdoblju.

² Uredba (EU) 2022/2463 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o uspostavi instrumenta za pružanje potpore Ukrajini za 2023. (makrofinancijska pomoć +) (SL L 322, 16.12.2022., str. 1.).

- (3) Uredbom (EU) 2024/792 Europskog parlamenta i Vijeća³ 29. veljače 2024. uspostavljen je Instrument za Ukrajinu kao iznimni srednjoročni instrument kojim se objedinjuje bilateralna potpora Unije Ukrajini, čime se osiguravaju koordinacija i učinkovitost („Instrument za Ukrajinu”). Instrument za Ukrajinu pomoći će u razdoblju od 2024. do 2027. u zadovoljavanju potreba Ukrajine za financiranjem, doprinijet će pokrivanju njezinih potreba za oporavkom, obnovom i modernizacijom te će istodobno poduprijeti provedbu reformi u Ukrajini u okviru njezina puta pristupanja Uniji. Instrument za Ukrajinu odraz je nepokolebljive predanosti Unije pružanju kontinuirane financijske potpore Ukrajini i njezinu stanovništvu.
- (4) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine prouzročio je golemu štetu u Ukrajini, a procijenjeni troškovi oporavka i obnove na dan 31. prosinca 2023. iznosili su 486 milijardi USD. Osim toga, Ukrajina je izgubila pristup međunarodnim financijskim tržištima i zabilježila znatan pad javnih prihoda, dok su se javni rashodi znatno povećali. U tom se kontekstu može predvidjeti da će potrebe za financiranjem sljedećih godina biti velike.

³ Uredba (EU) 2024/792 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Instrumenta za Ukrajinu (SL L, 2024/792, 29.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>).

- (5) Međunarodni monetarni fond (MMF) postigao je 30. ožujka 2023. dogovor s Ukrajinom o četverogodišnjem programu u okviru proširenog instrumenta za financiranje u iznosu od 15,6 milijardi USD za održavanje gospodarske i financijske stabilnosti u razdoblju iznimno visoke nesigurnosti, ponovnu uspostavu održivosti duga i promicanje reformi kojima se podupire oporavak Ukrajine u poslijeratnom razdoblju. Program MMF-a je, zajedno s financijskim jamstvima čelnika zemalja skupine G-7, Unije i drugih donatora, osmišljen kako bi se odgovorilo na potrebe Ukrajine za financiranjem platne bilance i ponovno uspostavila srednjoročna vanjska održivost. Ukrajina je dosad uspješno dovršila četiri revizije programa u okviru proširenog instrumenta za financiranje, čime je naglašena čvrsta predanost ukrajinskih vlasti provedbi reformi i razboritom oblikovanju politikâ. Prema procjeni MMF-a, osnovni ukupni manjak u financiranju tijekom trajanja programa MMF-a iznosi 121,9 milijardi USD.

- (6) S obzirom na iznimno neizvjesne izglede u pogledu situacije u Ukrajini, MMF je u okviru četvrte revizije programa predstavio ažurirani negativni scenarij, u kojem se uzima u obzir gospodarski šok zbog intenzivnijeg rata koji ulazi i u 2025. Zbog negativnog učinka na gospodarsko ozračje, migracija, sve većeg pritiska na opskrbu energijom, smanjenja izvoznih kapaciteta, a posebno zbog rashoda za obranu, prema tom negativnom scenariju postoji rizik da bi se ukupni manjak u financiranju mogao tijekom programskog razdoblja MMF-a povećati na 140,7 milijardi USD. S obzirom na kontinuirani intenzitet rata i štetu nanесenu kritičnoj civilnoj infrastrukturi Ukrajine zbog sve češćih velikih napada Rusije, Ukrajina treba mobilizirati znatna dodatna sredstva za svoje proračunske i dugoročne prioritete oporavka i obnove. Zbog toga i zbog činjenice da preostali manjak u financiranju i dalje premašuje sredstva koja su već pružili Unija, drugi donatori i međunarodne financijske institucije, uključujući MMF, Unija bi trebala nastaviti davati primjeren odgovor.

- (7) Čelnici zemalja skupine G-7 u svojem su priopćenju donesenom 14. lipnja 2024. u Apuliji ponovno potvrdili svoju nepokolebljivu potporu Ukrajini i snažnu predanost pomaganju Ukrajini u pokrivanju njezinih hitnih kratkoročnih potreba za financiranjem te podupiranju njezinih dugoročnih prioriteta oporavka i obnove. U tu su svrhu čelnici zemalja skupine G-7 najavili pokretanje inicijative „zajmovi Ukrajini iz ubrzanja izvanrednih prihoda” kako bi se do kraja 2024. stavilo na raspolaganje oko 50 milijardi USD dodatnih sredstava za potrebe ukrajinske vojske, proračuna i obnove. Čelnici zemalja skupine G-7 najavili su da namjeravaju pružiti financiranje koje će se servisirati i otplatiti iz budućih tokova izvanrednih prihoda koji proizlaze iz imobilizacije ruske državne imovine koja se drži u Uniji i drugim relevantnim jurisdikcijama.

- (8) Europsko vijeće pozvalo je u svojim zaključcima od 27. lipnja 2024. Komisiju, Visokog predstavnika i Vijeće da nastave s radom, odgovarajući istodobno na sve relevantne pravne i financijske aspekte, kako bi se Ukrajini do kraja godine pružila dodatna sredstva u obliku zajmova koji će se servisirati i otplaćivati iz budućih tokova izvanrednih prihoda, kako bi se zajedno s partnerima iz skupine G-7, što su naglasili čelnici te skupine, poduprle trenutačne i buduće potrebe Ukrajine u području vojske, proračuna i obnove. Europsko vijeće navelo je i da bi, podložno pravu Unije, imovina Rusije trebala ostati imobilizirana dok Rusija ne prekine svoj agresivni rat protiv Ukrajine i nadoknadi štetu uzrokovanu tim ratom.

- (9) U kontekstu kontinuiranog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine potrebno je osigurati pružanje dostatne i kontinuirane financijske potpore Ukrajini. U tu bi svrhu trebalo uspostaviti Mehanizam suradnje za zajmove Ukrajini („Mehanizam”) kako bi se Ukrajini pružila bespovratna financijska potpora radi pomaganja zemlji u otplati zajmova koji su joj pruženi kao pomoć. Mehanizam bi trebao primati sredstva, među ostalim iz budućih tokova izvanredne dobiti koja proizlazi iz imobilizirane imovine Rusije, i redovito isplaćivati ta sredstva Ukrajini kako bi se pokrili glavnica, kamate i svi drugi povezani troškovi zajmova. Nadalje, kako bi Unija izravno pomogla Ukrajini da zadovolji svoje potrebe za financiranjem, trebala bi Ukrajini pružiti izvanrednu makrofinancijsku pomoć u obliku zajma („makrofinancijska pomoć u obliku zajma”) koji bi se podupirao iz Mehanizma.
- (10) Vijeće je 21. svibnja 2024. donijelo Odluku (ZVSP) 2024/1470⁴ kojom je izmijenjena Odluka Vijeća 2014/512/ZVSP⁵. U uvodnoj izjavi 28. Odluke (ZVSP) 2024/1470 navedeno je da bi mjere ograničavanja koje su povezane sa zabranom transakcija koje se odnose na upravljanje pričuvalima i imovinom Središnje banke Rusije trebale ostati na snazi dok Rusija ne prekine agresivni rat protiv Ukrajine i Ukrajini nadoknadi štetu uzrokovanu njime.

⁴ Odluka Vijeća (ZVSP) 2024/1470 od 21. svibnja 2024. o izmjeni Odluke 2014/512/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini (SL L, 2024/1470, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1470/oj>).

⁵ Odluka Vijeća 2014/512/ZVSP od 31. srpnja 2014. o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini (SL L 229, 31.7.2014., str. 13.).

- (11) Vijeće je 21. svibnja 2024. donijelo Uredbu (EU) 2024/1469⁶ kojom je izmijenjena Uredba Vijeća (EU) br. 833/2014⁷. Uredbom (EU) 2024/1469 provode se određene mjere predviđene Odlukom (ZVSP) 2024/1470. Te mjere obuhvaćaju pravila o tome kako se neto dobit koja proizlazi iz neočekivanih i izvanrednih prihoda središnjih depozitorija vrijednosnih papira kao posljedica provedbe zabrane utvrđene u članku 1.a stavku 4. Odluke 2014/512/ZVSP i članku 5.a stavku 4. Uredbe (EU) br. 833/2014 koristi za potporu Ukrajini, među ostalim u okviru programa Unije koji se financiraju iz proračuna Unije, u skladu s primjenjivim ugovornim obvezama te u skladu s pravom Unije i međunarodnim pravom, u koordinaciji s partnerima. Osobito, središnji depozitoriji vrijednosnih papira koji drže imovinu i pričuve Središnje banke Rusije čija ukupna vrijednost premašuje 1 milijun EUR trebaju dati financijski doprinos Uniji jednak iznosu od 99,7 % neto dobiti koja proizlazi od imobilizacije ruske državne imovine i koja se akumulira od 15. veljače 2024..

⁶ Uredba Vijeća (EU) 2024/1469 od 21. svibnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 833/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini (SL L, 2024/1469, 22.5.2024., str. 1., <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1469/oj>).

⁷ Uredba Vijeća (EU) br. 833/2014 od 31. srpnja 2014. o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini (SL L 229, 31.7.2014. str. 1.).

- (12) Financijski doprinos središnjih depozitorija vrijednosnih papira Uniji trebao bi se plaćati sve dok su mjere ograničavanja povezane sa zabranom transakcija koje se odnose na upravljanje imovinom i pričuvama Središnje banke Rusije na snazi i trebao bi ostati na snazi dok Rusija ne prekine svoj agresivni rat protiv Ukrajine i Ukrajini nadoknadi štetu uzrokovanu tim ratom.
- (13) Vijeće je ... [datum donošenja ove Uredbe] prilagodilo je na 95 % postotak iznosa financijskog doprinosa koji središnji depozitoriji vrijednosnih papira trebaju platiti za potporu Ukrajini u okviru programa Unije utvrđenih u Odluci 2014/512/ZVSP. Vijeće je istog dana prilagodilo dodjelu iznosa financijskog doprinosa uplaćenih u proračun Unije kao vanjskih namjenskih prihoda, kako je utvrđena u Prilogu XLI. Uredbi (EU) br. 833/2014, te je 100 % tog doprinosa dodijelilo Mehanizmu. Unija je stoga poduzela potrebne korake kako bi osigurala kontinuiranu upotrebu financijskog doprinosa za Mehanizam.

- (14) Mehanizam bi se trebao moći podupirati pružanjem izvanrednih prihoda koji proizlaze iz imobilizacije ruske državne imovine koja se drži u relevantnim jurisdikcijama osim Unije. U tu bi svrhu treće zemlje ili drugi izvori trebali moći doprinijeti Mehanizmu. Osim toga, države članice trebale bi moći na dobrovoljnoj osnovi doprinijeti Mehanizmu, posebno iz prihoda koje dotična država članica ostvaruje od imobilizacije ruske državne imovine. Takvi bi doprinosi trebali činiti vanjske namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 2. točkama (a), (d) i (e) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća⁸ („Financijska uredba”). Nadalje, treće zemlje trebale bi moći izravno iskoristiti izvanredne prihode koji proizlaze iz imobilizacije ruske državne imovine u njihovoj jurisdikciji kako bi smanjile potrebe za otplatom bilo kojeg bilateralnog zajma pruženog Ukrajini, čime bi poduprle Mehanizam smanjenjem ukupne razine potpore koja bi bila potrebna za taj zajam.

⁸ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (15) Potpora u okviru Mehanizma trebala bi biti dostupna za pokrivanje ukupnog iznosa glavnice, kamata i svih drugih povezanih troškova makrofinancijske pomoći u obliku zajma koji je Ukrajina uzela potpisivanjem sporazuma o makrofinancijskoj pomoći u obliku zajma te sporazumâ o bilateralnom zajmu s bilateralnim zajmodavcima koji djeluju u okviru inicijative skupine G-7 „zajmovi Ukrajini iz ubrzanja izvanrednih prihoda”, kako je utvrđeno u priopćenju čelnika zemalja skupine G-7 donesenom 14. lipnja 2024. u Apuliji.
- (16) Potpora u okviru Mehanizma trebala bi biti dostupna i pružati se na način kojim se bilateralnim zajmodavcima i Uniji osigurava jednak pristup. Davanje bilateralnih zajmova preko posrednika ne bi trebalo spriječiti prihvatljivost takvih zajmova za potrebe ove Uredbe. Ukrajini bi trebalo dodijeliti bespovratnu financijsku potporu za otplatu makrofinancijske pomoći u obliku zajma i prihvatljivih bilateralnih zajmova razmjerno glavnici odgovarajućeg zajma u odnosu na zbroj glavnica makrofinancijske pomoći u obliku zajma i svih prihvatljivih bilateralnih zajmova. Dodjelu bi trebalo prilagoditi nakon što Ukrajina u potpunosti otplati odgovarajuće zajmove, uključujući kamate i sve druge povezane troškove, tako da se sva buduća sredstva dodjeljuju za preostale zajmove razmjerno glavnici makrofinancijske pomoći u obliku zajma ili prihvatljivog bilateralnog zajma u odnosu na zbroj glavnica svih preostalih zajmova. Glavnica svakog zajma trebala bi se smatrati početnom glavnicom za koju je preuzeta obveza u odgovarajućoj dokumentaciji o zajmu, pri čemu ne bi trebalo uzimati u obzir druge čimbenike, kao što su otplate, dodatno financiranje ili eventualni kapitalizirani iznosi.

- (17) Kako bi se osiguralo da se bilateralni zajmovi koje daju bilateralni zajmodavci mogu brzo i učinkovito poduprijeti u okviru Mehanizma, Komisija bi trebala procijeniti i, ako je relevantno, odobriti potporu za bilateralne zajmove koje bilateralni zajmodavci trebaju dati u okviru inicijative skupine G-7 „zajmovi Ukrajini iz ubrzanja izvanrednih prihoda”. Ako su takvi sporazumi o bilateralnom zajmu nacrti ili još nisu stupili na snagu, Komisija bi trebala pratiti njihovo stupanje na snagu. Kako bi se osigurala pravodobna isplata bilateralnih zajmova Ukrajini, sporazume o bilateralnom zajmu trebalo bi podnijeti Komisiji do 1. lipnja 2025. i oni bi trebali stupiti na snagu do 30. lipnja 2025.
- (18) Oslobađanje sredstava za potporu u okviru Mehanizma trebalo bi ovisiti o sklapanju sporazuma između Komisije i Ukrajine o detaljnim odredbama za provedbu Mehanizma i o Komisijinoj pozitivnoj ocjeni zahtjeva za bespovratnu financijsku potporu koji je podnijela Ukrajina. Ukrajina bi Komisiji trebala dostaviti potrebne informacije kako bi se osiguralo da se Mehanizmom bilateralni zajmovi podupiru do ukupnog iznosa dugovanog predmetnom bilateralnom zajmodavcu. Komisija bi iznimno i zbog opravdanih razloga mogla ocijeniti i zahtjeve za plaćanje bilateralnih zajmodavaca.

- (19) Osim potpore u okviru Mehanizma, trebalo bi pružiti makrofinancijsku pomoć u obliku zajma radi potpore makrofinancijskoj stabilnosti u Ukrajini i radi ublažavanja ograničenja vanjskog financiranja Ukrajine, posebno kako bi se pokrile potrebe zemlje za financiranjem. S obzirom na hitnu prirodu tih potreba za financiranjem, makrofinancijska pomoć u obliku zajma trebala bi biti dostupna prije kraja 2024.
- (20) Makrofinancijskom pomoći u obliku zajma trebala bi se pružiti potpora u obliku zajma u iznosu do 35 milijardi EUR. Kako bi se moglo odgovoriti na moguće zahtjeve za potporu bilateralnim zajmovima u okviru Mehanizma, a istodobno osiguralo dobro financijsko upravljanje potporom Unije dostupnom na temelju ove Uredbe, iznos makrofinancijske pomoći u obliku zajma trebalo bi prilagoditi uzimajući u obzir bilateralne zajmove Ukrajini koji su odobreni kao prihvatljivi u okviru Mehanizma, zajedno s iznosom glavnice utvrđenim u deklaracijama namjere trećih zemalja priopćenima Komisiji u okviru inicijative skupine G-7 „zajmovi Ukrajini iz ubrzanja izvanrednih prihoda”. Tu bi prilagodbu trebalo provesti ako je ukupni iznos svih zajmova za koje je zatražena potpora na temelju ove Uredbe veći od 45 milijardi EUR.

- (21) Potpora Ukrajini u okviru makrofinancijske pomoći u obliku zajma trebala bi biti dodatna i komplementarna potpori Unije koja se pruža u okviru Instrumenta za Ukrajinu. Komisija bi, kad god je to moguće, trebala nastojati smanjiti administrativno opterećenje i opterećenje u pogledu izvješćivanja za Ukrajinu.
- (22) Potporu Ukrajini u okviru makrofinancijske pomoći u obliku zajma trebalo bi staviti na raspolaganje uz preduvjet da Ukrajina nastavi podržavati i poštovati djelotvorne demokratske mehanizme, uključujući višestranački parlamentarni sustav i vladavinu prava, te da jamči poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Taj bi se preduvjet trebao primjenjivati i na zahtjeve za isplatu iz Mehanizma koji se odnose na makrofinancijsku pomoć u obliku zajma. Isti se preduvjet primjenjuje na potporu koja se pruža u okviru Instrumenta za Ukrajinu te bi Komisija trebala provesti zajedničku ocjenu za ta dva instrumenta.

- (23) Komisija bi prema potrebi propisno trebala uzeti u obzir Odluku Vijeća 2010/427/EU⁹ i ulogu Europske službe za vanjsko djelovanje.
- (24) Makrofinancijska pomoć u obliku zajma trebala bi biti povezana s uvjetima politike koje treba utvrditi u memorandumu o razumijevanju između Komisije i Ukrajine („memorandum o razumijevanju”). Ti bi uvjeti trebali biti u skladu s kvalitativnim i kvantitativnim koracima iz Priloga Provedbenoj odluci Vijeća (EU) 2024/1447¹⁰ i svim njegovim izmjenama do donošenja memoranduma o razumijevanju. Osim toga, memorandum o razumijevanju trebao bi uključivati obvezu Ukrajine da promiče suradnju s Unijom u području oporavka, obnove i modernizacije obrambene industrije Ukrajine, u skladu s ciljevima programa Unije usmjerenih na oporavak, obnovu i modernizaciju obrambene, tehnološke i industrijske baze Ukrajine i drugih relevantnih programa Unije. Isto tako, trebalo bi poduzeti potrebne korake kako bi se osigurala koordinacija i komplementarnost bilateralnih zajmova, uključujući makrofinancijsku pomoć u obliku zajma, s drugim donatorima. U tom bi pogledu za takvu razmjenu trebalo upotrebljavati već uspostavljenu Platformu za koordinaciju donatora za Ukrajinu.

⁹ Odluka Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o utvrđivanju ustroja i rada Europske službe za vanjsko djelovanje (SL L 201, 3.8.2010., str. 30.).

¹⁰ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2024/1447 od 14. svibnja 2024. o odobrenju ocjene Ukrajinskog plana (SL L, 2024/1447, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

- (25) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe te radi učinkovitosti Komisija bi trebala biti ovlaštena pregovarati o takvim uvjetima s ukrajinskim vlastima, pod nadzorom odbora predstavnika država članica u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹. Zbog mogućeg znatnog učinka pomoći, prikladno je primijeniti postupak ispitivanja kako je utvrđeno u Uredbi (EU) br. 182/2011. S obzirom na iznos makrofinancijske pomoći u obliku zajma Unije Ukrajini postupak ispitivanja trebao bi se primjenjivati na donošenje memoranduma o razumijevanju te na svako smanjenje ili ukidanje makrofinancijske pomoći u obliku zajma.
- (26) Isplata jednokratnog obroka u okviru makrofinancijske pomoći u obliku zajma trebalo bi ovisiti o Komisijinoj pozitivnoj ocjeni zahtjeva za sredstva koji je podnijela Ukrajina. Ocjenom ispunjenosti uvjeta politike utvrđenih u memorandumu o razumijevanju ne bi se trebala dovoditi u pitanje ocjena ispunjenosti usklađenih uvjeta u okviru drugih programa i instrumenata Unije.

¹¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (27) S obzirom na načelo dobrog financijskog upravljanja te kako bi se ukrajinskim vlastima olakšalo upravljanje likvidnošću i osigurala predvidljivost, Komisija bi trebala osigurati isplatu tranši makrofinancijske pomoći u obliku zajma tijekom 2024. i 2025., izbjegavajući u najvećoj mogućoj mjeri znatne razlike u isplaćenim iznosima od tromjesečja do tromjesečja. Isplatu tih tranši trebalo bi prema potrebi uskladiti s vremenskim rasporedom isplata zajma ili bespovratne financijske potpore u okviru prvog stupa Instrumenta za Ukrajinu. Osim toga, primjereno je predvidjeti mogućnost ponovne procjene potreba Ukrajine za financiranjem i smanjenja ili ukidanja potpore u okviru makrofinancijske pomoći u obliku zajma ako se u razdoblju raspoloživosti potpore u okviru makrofinancijske pomoći u obliku zajma te potrebe znatno smanje u usporedbi s prvotnim predviđanjima.

- (28) Sporazum o makrofinancijskoj pomoći u obliku zajma koji trebaju sklopiti Komisija i ukrajinske vlasti trebao bi sadržavati odredbe usklađene s pravima, odgovornostima i obvezama predviđenima u Okvirnom sporazumu u okviru Instrumenta za Ukrajinu iz članka 9. Uredbe (EU) 2024/792, koji su potpisali Unija i Ukrajina, a koji je stupio na snagu 20. lipnja 2024. Time će se osigurati učinkovita zaštita financijskih interesa Unije povezanih s makrofinancijskom pomoći u obliku zajma, predviđanjem odgovarajućih mjera u odnosu na sprečavanje i suzbijanje prijevара, korupcije i svih drugih nepravilnosti povezanih s pomoći. Isto tako, u skladu s Financijskom uredbom Komisiji, Europskom uredu za borbu protiv prijevара (OLAF), Europskom revizorskom sudu i, ako je primjenjivo, Uredu europskog javnog tužitelja dodijelit će se tijekom i nakon razdoblja raspoloživosti makrofinancijske pomoći u obliku zajma potrebna prava i pristup, među ostalim od trećih strana uključenih u izvršenje sredstava Unije. Ukrajina bi također Komisiji trebala prijavljivati nepravilnosti povezane s upotrebom sredstava, u skladu s postupcima predviđenima Okvirnim sporazumom u okviru Instrumenta za Ukrajinu.
- (29) U kontekstu potreba Ukrajine za financiranjem primjereno je organizirati financijsku pomoć u okviru diversificirane strategije financiranja predviđene člankom 224. Financijske uredbe koja je u njemu utvrđena kao jedinstvena metoda financiranja, što bi trebalo povećati likvidnost Unijinih obveznica te privlačnost i troškovnu učinkovitost Unijinih izdanja obveznica.

- (30) Odstupajući od članka 31. stavka 3. druge rečenice Uredbe (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća¹², financijska obveza iz makrofinancijske pomoći u obliku zajma ne bi se trebala podupirati Jamstvom za vanjsko djelovanje, uspostavljenim Uredbom (EU) 2021/947. Potpora iz makrofinancijske pomoći u obliku zajma trebala bi činiti financijsku pomoć u smislu članka 223. stavka 1. Financijske uredbe. S obzirom na to da je financijska pomoć makrofinancijske pomoći u obliku zajma dostupna u 2024. i odobrena u skladu s člankom 223. stavkom 1. Financijske uredbe, primjereno je da se jamstvo za makrofinancijsku pomoć u obliku zajma Ukrajini mobilizira iznad gornjih granica višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) i do gornjih granica iz članka 3. stavaka 1. i 2. Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053¹³ u skladu s člankom 2. stavkom 3. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093¹⁴. Uzimajući u obzir financijske rizike i proračunsko pokriće, za potporu iz makrofinancijske pomoći u obliku zajmova, za koju bi se trebalo mobilizirati jamstvo iznad gornjih granica VFO-a, ne bi trebalo izdvojiti rezervacije niti bi, odstupajući od članka 214. stavka 1. Financijske uredbe, trebalo utvrditi stopu rezervacija.

¹² Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (**SL L 209, 14.6.2021., str. 1.**).

¹³ Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424, 15.12.2020., str. 1.).

¹⁴ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.).

- (31) S obzirom na tešku situaciju u Ukrajini uzrokovanu agresivnim ratom Rusije i kako bi se Ukrajini pružila potpora na njezinu putu prema dugoročnoj stabilnosti, primjereno je da Unija Ukrajini pruži makrofinancijsku pomoć u obliku zajma po izrazito povoljnim uvjetima s dovoljno dugim trajanjem kako bi se omogućila mobilizacija jamstva iznad gornjih granica VFO-a.
- (32) Potporom Unije Ukrajini na temelju ove Uredbe trebala bi upravljati Komisija.
- (33) Kako bi se osiguralo da Europski parlament i Vijeće mogu pratiti provedbu ove Uredbe, Komisija bi ih trebala redovito obavješćivati o razvoju događaja u vezi s potporom Unije Ukrajini na temelju ove Uredbe i dostavljati im relevantne dokumente.
- (34) Kako bi se osigurala kontinuirana djelotvornost aranžmana uspostavljenih ovom Uredbom, Komisija bi trebala redovito preispitivati njihovu primjerenost i o tome izvješćivati Europski parlament i Vijeće, čime se jamči transparentnost i odgovornost.

- (35) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011.
- (36) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno pružanje potpore Ukrajini da zadovolji svoje potrebe za financiranjem, posebno pružanjem kratkoročne i dugoročne pomoći u obliku makrofinancijske pomoći u obliku zajma i bespovratne financijske potpore po povoljnim uvjetima u okviru Mehanizma, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njihova opsega i učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (37) Uzimajući u obzir hitnost situacije koja proizlazi iz izvanrednih okolnosti uzrokovanih ničim izazvanim i neopravdanim agresivnim ratom Rusije, smatra se primjerenim pozvati se na iznimku od roka od osam tjedana predviđenu u članku 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.
- (38) U svjetlu situacije u Ukrajini ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I.
Opće odredbe

Članak 1.
Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja Mehanizam suradnje za zajmove Ukrajini („Mehanizam”) i Ukrajini se stavlja na raspolaganje izvanredna makrofinancijska pomoć u obliku zajma („makrofinancijska pomoć u obliku zajma”) kako bi joj se pomoglo da pokrije svoje potrebe za financiranjem.

Članak 2.
Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „potpora Unije” znači makrofinancijska pomoć u obliku zajma i bespovratna financijska potpora koja je dostupna u okviru Mehanizma;
2. „bilateralni zajam” znači zajam koji je treća zemlja kao bilateralni zajmodavac izravno ili neizravno dala u korist Ukrajine;
3. „prihvatljivi bilateralni zajam” znači bilateralni zajam koji je Komisija odobrila kao prihvatljiv u okviru Mehanizma;
4. „makrofinancijska pomoć u obliku zajma” znači izvanredna financijska potpora koju Unija stavlja Ukrajini na raspolaganje u obliku zajma u skladu s poglavljem III.;
5. „sporazum o makrofinancijskoj pomoći u obliku zajma” znači sporazum o zajmu koji su potpisale Komisija, u ime Unije, i Ukrajina na temelju poglavlja III.;
6. „drugi povezani troškovi” znači svi troškovi ili naknade koje treba platiti na temelju makrofinancijske pomoći u obliku zajma i odgovarajućeg bilateralnog zajma.

Poglavlje II.
Mehanizam suradnje za zajmove Ukrajini

Članak 3.
Svrha

Svrha je Mehanizma pružiti Ukrajini bespovratnu financijsku potporu kako bi joj se pomoglo da otplati makrofinancijsku pomoć u obliku zajma i prihvatljive bilateralne zajmove. Kako bi se postigla ta svrha, Mehanizam prima sredstva i redovito ih isplaćuje Ukrajini za pokrivanje glavnice, kamata i svih drugih povezanih troškova makrofinancijske pomoći u obliku zajma i prihvatljivih bilateralnih zajmova. Mehanizam u svojim operacijama osigurava jednak pristup bilateralnim zajmodavcima i Uniji.

Članak 4.
Financiranje

1. Mehanizam se financira sljedećim sredstvima:
 - (a) iznosima prenesenima u skladu s Prilogom XLI. Uredbi (EU) br. 833/2014, koji čine vanjske namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 5. Financijske uredbe; i
 - (b) iznosima koji su primljeni kao financijski doprinosi država članica, trećih zemalja ili iz drugih izvora; ti doprinosi čine vanjske namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 2. točkama (a), (d) odnosno (e) Financijske uredbe.
2. Za sve doprinose iz stavka 1. točke (b) ovog članka sklapa se sporazum o doprinosu između Komisije, u ime Unije, i doprinositelja. Sporazum o doprinosu posebno sadržava odredbe koje se odnose na uvjete plaćanja. Komisija istodobno i bez odgode obavješćuje Europski parlament i Vijeće o sklopljenim sporazumima o doprinosima.

Članak 5.
Raspoloživa potpora

1. Bespovratna financijska potpora u okviru Mehanizma raspoloživa je pod uvjetima utvrđenima u člancima 6., 7. i 8. kako bi se Ukrajini pomoglo u otplati glavnice, kamata i svih drugih povezanih troškova:
 - (a) makrofinancijske pomoći u obliku zajma; i
 - (b) prihvatljivih bilateralnih zajmova.
2. Kako bi joj se pomoglo da otplati makrofinancijsku pomoć u obliku zajma i prihvatljive bilateralne zajmove iz stavka 1., Ukrajini se dodjeljuje bespovratna financijska potpora u okviru Mehanizma razmjerno glavnici svakog zajma izraženoj u eurima u odnosu na zbroj glavnica makrofinancijske pomoći u obliku zajma i svih prihvatljivih bilateralnih zajmova izražen u eurima. Nakon što Ukrajina u potpunosti otplati makrofinancijsku pomoć u obliku zajma ili prihvatljivi bilateralni zajam, uključujući kamate i sve druge povezane troškove, takva se dodjela prilagođava tako da se sva buduća sredstva u okviru Mehanizma dodjeljuju za preostale zajmove razmjerno glavnici svakog zajma izraženoj u eurima u odnosu na zbroj glavnica svih preostalih zajmova izražen u eurima.
3. Komisija donosi odluku kojom se utvrđuje raspodjela predviđena u stavku 2. ovog članka između makrofinancijske pomoći u obliku zajma i prihvatljivih bilateralnih zajmova. Komisija u tu svrhu primjenjuje glavicu svakog prihvatljivog bilateralnog zajma izraženu u eurima kako je navedena u članku 6. stavku 5. točki (b). Komisija bez odgode mijenja tu odluku kako bi se uključio svaki bilateralni zajam čim taj zajam stupi na snagu. Komisija tu odluku može izmijeniti radi proporcionalnog smanjenja iznosa dodijeljenog za bilateralni zajam ako se taj bilateralni zajam u cijelosti ne do 31. prosinca 2027.
4. Ukupni iznos glavnica makrofinancijske pomoći u obliku zajma i prihvatljivih bilateralnih zajmova iz stavka 1. ne smije biti veći od 45 milijardi EUR.

5. Bespovratna financijska potpora u okviru Mehanizma isplaćuje se u eurima.
6. Sva plaćanja ovise o raspoloživosti sredstava iz članka 4. stavka 1.
7. Unija ne preuzima odgovornost za otplatu prihvatljivih bilateralnih zajmova.

Članak 6.

Provedbena odluka Komisije o prihvatljivosti bilateralnih zajmova

1. Ako Ukrajina želi zatražiti potporu u okviru Mehanizma za pomoć u otplati bilateralnog zajma, Komisiji do 1. lipnja 2025. podnosi tekst relevantnog sporazuma o bilateralnom zajmu.
2. Komisija bez odgode ocjenjuje prihvatljivost bilateralnih zajmova u okviru Mehanizma na temelju sljedećih kriterija:
 - (a) sporazum o bilateralnom zajmu nije potpisan prije 20. rujna 2024.;
 - (b) druga ugovorna strana sporazuma o bilateralnom zajmu djeluje u okviru inicijative skupine G-7 „zajmovi Ukrajini iz ubrzanja izvanrednih prihoda”; i
 - (c) bilateralni zajam treba se u cijelosti isplatiti u korist Ukrajine do 31. prosinca 2027.; takve isplate mogu biti povezane s ispunjavanjem uvjeta politike.

Za potrebe ocjene Komisija od Ukrajine može tražiti dodatne informacije.

3. Odgodni uvjet u sporazumu o bilateralnom zajmu kojim se predviđa da takav sporazum ne stupa na snagu prije nego što Komisija odobri prihvatljivost bilateralnog zajma ili prije nego što stupi na snagu sporazum o provedbi Mehanizma iz članka 7. ne sprečava Komisijinu pozitivnu ocjenu bilateralnog zajma.

4. Komisija provedbenom odlukom odobrava prihvatljivost bilateralnog zajma.
5. Provedbenom odlukom Komisije iz stavka 4. ovog članka utvrđuje se sljedeće:
 - (a) bilateralni zajmodavac;
 - (b) glavnica bilateralnog zajma izražena u eurima; u mjeri u kojoj je to potrebno, glavnica bilateralnog zajma izražava se i u valuti tog bilateralnog zajma, pri čemu je stopa konverzije bilateralnog zajma u euro dnevni tečaj eura objavljen u seriji C *Službenog lista Europske unije* 20. rujna 2024.; i
 - (c) obrazloženje pozitivne ocjene bilateralnog zajma.

6. Zbroj glavnica svih bilateralnih zajmova koje je Komisija odobrila u skladu s ovim člankom i glavnice makrofinancijske pomoći u obliku zajma ne smije biti veći od iznosa iz članka 5. stavka 4.
7. Komisija može staviti izvan snage provedbenu odluku iz stavka 4. ovog članka ako relevantni sporazum o bilateralnom zajmu ne stupi na snagu do 30. lipnja 2025.
8. Ako negativno ocijeni bilateralni zajam, Komisija Ukrajini dostavlja tu ocjenu i obrazlaže je.

Članak 7.

Sporazum o provedbi Mehanizma

1. Bespovratna financijska potpora u okviru Mehanizma iz članka 5. dodjeljuje se Ukrajini tek nakon što Komisija s Ukrajinom sklopi sporazum o provedbi Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini („sporazum o Mehanizmu suradnje za zajmove Ukrajini”).

2. Sporazum o Mehanizmu suradnje za zajmove Ukrajini posebno sadržava sljedeće elemente:
- (a) obvezu Ukrajine da bespovratnu financijsku potporu u okviru Mehanizma iskoristi za otplatu glavnice, kamata i svih drugih povezanih troškova makrofinancijske pomoći u obliku zajma ili prihvatljivih bilateralnih zajmova;
 - (b) podatke o bankovnim računima svih bilateralnih zajmodavaca na koje Komisija uplaćuje bespovratnu financijsku potporu u okviru Mehanizma povezanu s njihovim bilateralnim zajmovima;
 - (c) za plaćanja bespovratne financijske potpore u okviru Mehanizma povezane s makrofinancijskom pomoći u obliku zajma, odredbe kojima se osigurava da Unija te iznose iskoristi za izravnu otplatu makrofinancijske pomoći u obliku zajma;
 - (d) posebne odredbe koje odražavaju članak 5. stavak 7. kojima se osigurava da se Unija ne smatra odgovornom za štetu koju prouzroči Ukrajina ili bilo koja treća strana u provedbi prihvatljivih bilateralnih zajmova, među ostalim kao posljedica provedbe Mehanizma, a posebno ako se iznosi iz članka 4. stavka 1. s vremenom promijene ili više ne budu raspoloživi;

- (e) obvezu Ukrajine da od bilateralnih zajmodavaca pribavi i bez odgode Komisiji dostavi dokaze o:
 - i. stupanju na snagu svakog sporazuma o bilateralnom zajmu; i
 - ii. podmirenju svake obveze otplate, uključujući, u mjeri u kojoj je to potrebno, primjenjivu stopu konverzije;
 - (f) obvezu Ukrajine da se sa svakim bilateralnim zajmodavcem dogovori da svi iznosi koje Ukrajina stavi na raspolaganje bilateralnom zajmodavcu za otplatu bilateralnog zajma, a koji se odmah ne iskoriste za podmirenje obveza otplate, ostanu dostupni do dospijeća obveza otplate te da i sve pripadajuće kamate na taj iznos budu također dostupne za podmirenje obveza koje proizlaze iz sporazuma o bilateralnom zajmu;
 - (g) obvezu Ukrajine da svakom zahtjevu za plaćanje priloži:
 - (a) podatke o preostalim iznosima koji se duguju na temelju svakog sporazuma o bilateralnom zajmu; i
 - (b) podatke o iznosima koji su na raspolaganju za podmirenje obveza otplate iz točke (f);
 - (h) izričito odobrenje bilateralnim zajmodavcima da iznimno podnesu zahtjev za plaćanje na temelju članka 8. stavka 6., pod uvjetom da su bilateralni zajmodavci dostavili informacije iz točke (g) ovog stavka; i
 - (i) sve druge zahtjeve potrebne za provedbu Mehanizma.
3. U mjeri u kojoj je to potrebno, sporazum o Mehanizmu suradnje za zajmove Ukrajini mijenja se nakon stupanja na snagu svake provedbene odluke Komisije donesene na temelju članka 6. stavka 4.

Članak 8.

Isplata bespovratne financijske potpore

1. Ukrajina može Komisiji dvaput godišnje podnijeti zahtjev za bespovratnu financijsku potporu u okviru Mehanizma u vezi s makrofinancijskom pomoći u obliku zajma i prihvatljivim bilateralnim zajmovima.
2. Komisija ocjenjuje zahtjev Ukrajine za bespovratnu financijsku potporu u okviru Mehanizma na temelju sljedećih zahtjeva:
 - (a) ispunjenje preduvjeta iz članka 11. stavka 1., koji je primjenjiv samo u odnosu na makrofinancijsku pomoć u obliku zajma;
 - (b) potvrda da ukupna vrijednost isplata u vezi s makrofinancijskom pomoći u obliku zajma ili svakim prihvatljivim bilateralnim zajmom, zajedno s pripadajućim kamatama, ne premašuje ukupni iznos koji se duguje tom bilateralnom zajmodavcu; i
 - (c) poštovanje obveza iz sporazuma o Mehanizmu suradnje za zajmove Ukrajini.

3. Ovisno o raspoloživosti sredstava iz članka 4. stavka 1., ako Komisija pozitivno ocijeni zahtjev za bespovratnu financijsku potporu u okviru Mehanizma, bez nepotrebne odgode donosi odluku o odobravanju isplate bespovratne financijske potpore u okviru Mehanizma, što uključuje iznos koji se isplaćuje za potporu otplati svakog prihvatljivog bilateralnog zajma i iznos koji se stavlja na raspolaganje za potporu otplati makrofinancijske pomoći u obliku zajma. Iznos isplaćen u okviru Mehanizma jednak je iznosu sredstava raspoloživih na temelju članka 4. stavka 1. Isplaćeni iznos dodjeljuje se u skladu s odlukom Komisije iz članka 5. stavka 3.
4. Ako je iznos koji se stavlja na raspolaganje Ukrajini za potporu otplati makrofinancijske pomoći u obliku zajma viši od iznosa dospjelog za otplatu makrofinancijske pomoći u obliku zajma, višak se može iskoristiti za prijevremenu otplatu makrofinancijske pomoći u obliku zajma u skladu s člankom 15. stavkom 2. točkom (e) ili ga Unija može zadržati isključivo u svrhu potpore otplati makrofinancijske pomoći u obliku zajma u budućnosti. Sve pripadajuće kamate također su dostupne kako bi se poduprla ta svrha.

5. Ako Komisija zahtjev za bespovratnu financijsku potporu u okviru Mehanizma ocijeni negativno, o tome bez odgode obavješćuje Ukrajinu i svoju ocjenu obrazlaže.
6. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 2. ovog članka, Komisija iznimno može iz opravdanih razloga ocijeniti zahtjeve za plaćanje koje su podnijeli bilateralni zajmodavci, posebno ako je donijela odluku u skladu s člankom 11. stavkom 5. ili ako Ukrajina ne poštuje svoje obveze iz sporazuma o Mehanizmu suradnje za zajmove Ukrajini.

Poglavlje III.

Makrofinancijska pomoć

Članak 9.

Raspoloživost izvanredne makrofinancijske pomoći Unije

1. Unija Ukrajini stavlja na raspolaganje izvanrednu makrofinancijsku pomoć kako bi joj se pomoglo da pokrije svoje potrebe za financiranjem. Izvanredna makrofinancijska pomoć Unije stavlja se na raspolaganje Ukrajini u obliku zajma („makrofinancijska pomoć u obliku zajma”). Makrofinancijska pomoć u obliku zajma doprinijet će pokrivanju manjka u financiranju Ukrajine kako je utvrđen u suradnji s međunarodnim financijskim institucijama.

2. Oslobađanjem makrofinancijske pomoći u obliku zajma upravlja Komisija na temelju vlastite procjene ispunjenosti preduvjeta iz članka 11. stavka 1. i provedbe uvjeta politike iz memoranduma o razumijevanju iz članka 12. stavka 1.
3. Makrofinancijska pomoć u obliku zajma raspoloživa je do 31. prosinca 2024. Komisija je stavlja na raspolaganje u jednom obroku, koji se može isplatiti u jednoj ili više tranši. Sve se takve tranše isplaćuju do 31. prosinca 2025.

Članak 10.

Iznos

1. Makrofinancijska pomoć u obliku zajma iznosi najviše 35 milijardi EUR. Međutim, ako u trenutku donošenja odluke Komisije o oslobađanju obroka iz članka 13. zbroj tog maksimalnog iznosa i glavnica prihvatljivih bilateralnih zajmova koje je Komisija već odobrila u skladu s člankom 6. te iznosa glavnica navedenog u deklaracijama namjere trećih zemalja dostavljenima Komisiji u okviru inicijative skupine G-7 „zajmovi Ukrajini iz ubrzanja izvanrednih prihoda” premašuje 45 milijardi EUR, maksimalni iznos makrofinancijske pomoći u obliku zajma umanjuje se za taj višak.
2. Ako se potrebe Ukrajine za financiranjem tijekom razdoblja raspoloživosti makrofinancijske pomoći u obliku zajma bitno smanje, uključujući ako joj Rusija nadoknadi ratnu štetu, Komisija u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2. može smanjiti iznos makrofinancijske pomoći u obliku zajma ili je ukinuti.

3. Trajanje makrofinancijske pomoći u obliku zajma najviše je 45 godina.

Članak 11.

Preduvjet za potporu

1. Preduvjet za odobravanje makrofinancijske pomoći u obliku zajma jest da Ukrajina nastavi podržavati i poštovati djelotvorne demokratske mehanizme, uključujući višestranački parlamentarni sustav i vladavinu prava, te da jamči poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina.
2. Službe Komisije i Europska služba za vanjsko djelovanje prate ispunjavanje preduvjeta iz stavka 1., posebno prije oslobađanja obroka i isplate tranši, propisno uzimajući u obzir, prema potrebi, Komisijino redovito izvješće o proširenju. Komisija u tom procesu uzima u obzir relevantne preporuke međunarodnih tijela, kao što su Vijeće Europe i njegova Venecijanska komisija. Prije oslobađanja obroka i isplate tranši Ukrajini Komisija obavješćuje Vijeće o tome je li ispunjen preduvjet iz stavka 1.

3. Stavci 1. i 2. ovog članka primjenjuju se u skladu s Odlukom 2010/427/EU.
4. Ocjena iz stavka 2. ovog članka provodi se zajedno s ocjenom iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/792.
5. Ako Komisija utvrdi da preduvjet utvrđen u stavku 1. nije ispunjen ili da više nije ispunjen, suspendira isplate makrofinancijske pomoći u obliku zajma i oslobađanje bespovratne potpore u okviru Mehanizma iz članka 8. u mjeri u kojoj se ona odnosi na makrofinancijsku pomoć u obliku zajma.

Članak 12.

Memorandum o razumijevanju

1. Komisija s Ukrajinom dogovara uvjete politike s kojima je povezana makrofinancijska pomoć u obliku zajma. Ti uvjeti politike utvrđuju se u memorandumu o razumijevanju.

2. Uvjeti politike iz memoranduma o razumijevanju moraju biti u skladu s kvalitativnim i kvantitativnim koracima iz Priloga Provedbenoj odluci (EU) 2024/1447 i svim njegovim izmjenama. Osim toga, uvjeti politike iz memoranduma o razumijevanju uključuju obvezu promicanja suradnje s Unijom u području oporavka, obnove i modernizacije obrambene industrije Ukrajine, u skladu s ciljevima programa Unije usmjerenih na oporavak, obnovu i modernizaciju obrambene, tehnološke i industrijske baze Ukrajine i drugih relevantnih programa Unije.
3. Komisija provedbenim aktima odobrava potpisivanje memoranduma o razumijevanju i njegovih izmjena. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.

Članak 13.

Odluka o oslobađanju sredstava

1. Ukrajina prije oslobađanja obroka podnosi zahtjev za sredstva, kojem prilaže izvješće u skladu s odredbama memoranduma o razumijevanju.
2. Komisija odlučuje o oslobađanju obroka podložno svojoj ocjeni sljedećih zahtjeva:
 - (a) ispunjenje preduvjeta iz članka 11. stavka 1.; i
 - (b) zadovoljavajuće ispunjenje uvjeta politike utvrđenih u memorandumu o razumijevanju.
3. Isplata tranši može se uskladiti s vremenskim rasporedom isplata zajma ili bespovratne financijske potpore u okviru prvog stupa Instrumenta za Ukrajinu u skladu s Uredbom (EU) 2024/792.

Članak 14.

Operacije uzimanja i davanja zajmova

1. Radi financiranja makrofinancijske pomoći u obliku zajma Komisija je ovlaštena u ime Unije uzeti u zajam potrebna sredstva na tržištima kapitala ili od financijskih institucija u skladu s člankom 224. Financijske uredbe.
2. Odstupajući od članka 31. stavka 3. druge rečenice Uredbe (EU) 2021/947, financijska pomoć koja se pruža Ukrajini u okviru makrofinancijske pomoći u obliku zajma ne podupire se Jamstvom za vanjsko djelovanje. Ne izdvajaju se rezervacije za makrofinancijsku pomoć u obliku zajma i, odstupajući od članka 214. stavka 1. Financijske uredbe, ne utvrđuje se stopa rezervacija kao postotak iznosa iz članka 10. ove Uredbe.

3. Iznosi suspendirani na temelju članka 11. stavka 5. ove Uredbe dostupni su, u mjeri u kojoj je to potrebno, za potporu otplate Unijinih operacija uzimanja zajmova. Takvo korištenje tih sredstava ne oslobađa Ukrajinu od njezine obveze otplate makrofinancijske pomoći u obliku zajma u skladu s uvjetima sporazuma o makrofinancijskoj pomoći u obliku zajma.

Članak 15.

Sporazum o makrofinancijskoj pomoći u obliku zajma

1. U sporazumu o makrofinancijskoj pomoći u obliku zajma utvrđuju se detaljni financijski uvjeti makrofinancijske pomoći u obliku zajma.
2. Uz elemente iz članka 223. stavka 4. Financijske uredbe, sporazumom o makrofinancijskoj pomoći u obliku zajma zahtijeva se sljedeće:
 - (a) da se prava, odgovornosti i obveze predviđene u Okvirnom sporazumu u okviru Instrumenta za Ukrajinu iz članka 9. Uredbe (EU) 2024/792 primjenjuju na sporazum o makrofinancijskoj pomoći u obliku zajma i njime predviđena sredstva;
 - (b) da Ukrajina primjenjuje iste sustave upravljanja i kontrole predložene u Ukrajinskom planu donesenom na temelju Uredbe (EU) 2024/792;

- (c) da se osigura da Unija ima pravo na prijevremenu otplatu makrofinancijske pomoći u obliku zajma ako se utvrdi, u vezi s upravljanjem makrofinancijskom pomoći u obliku zajma, da je Ukrajina sudjelovala u bilo kakvom djelu prijevare ili korupcije ili bilo kakvoj drugoj nezakonitoj aktivnosti koja šteti financijskim interesima Unije;
- (d) da Ukrajina i dalje poštuje preduvjet iz članka 11. stavka 1.;
- (e) da se višak iz članka 8. stavka 4. može u cijelosti ili djelomično iskoristiti za prijevremenu otplatu makrofinancijske pomoći u obliku zajma na inicijativu Komisije ili, podložno odobrenju Komisije, na zahtjev Ukrajine; i

- (f) da se definiraju detaljni aranžmani za otplatu na temelju kaskadne strukture tako da:
- i. bespovratna potpora u okviru Mehanizma stavljena na raspolaganje za makrofinancijsku pomoć u obliku zajma i odobrena u skladu s člankom 8. koristi se za izravnu otplatu makrofinancijske pomoći u obliku zajma,
 - ii. ako se zbog nedostatnih iznosa bespovratna potpora u okviru Mehanizma ne pruži ili se pruži samo djelomično, iznosi koje Unija zadrži u skladu s člankom 8. stavkom 4. koriste se za izravnu otplatu makrofinancijske pomoći u obliku zajma,
 - iii. ako su iznosi iz podtočaka i. i ii. nedostatni, u slučaju postizanja sporazuma o ratnoj odšteti Ukrajini ili ekvivalentnog financijskog dogovora o ratnoj odšteti, Ukrajina tako dobivena sredstva koristi za servisiranje makrofinancijske pomoći u obliku zajma.
 - iv. ako su iznosi iz podtočaka i., ii. i iii. nedostatni, Ukrajina je i dalje odgovorna za sve preostale iznose dugovane na temelju makrofinancijske pomoći u obliku zajma.
3. Komisija zbog neispunjavanja uvjeta sporazuma o makrofinancijskoj pomoći u obliku zajma može suspendirati ili ukinuti oslobađanje obroka ili tranši ili, ako je to opravdano, zatražiti prijevremenu otplatu zajma makrofinancijske pomoći.
4. Sporazum o makrofinancijskoj pomoći u obliku zajma na zahtjev se stavlja istodobno na raspolaganje Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 16.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Poglavlje IV.

Završne odredbe

Članak 17.

Obavješćivanje Europskog parlamenta i Vijeća

1. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o razvoju događaja u vezi s provedbom ove Uredbe, među ostalim i o isplatama u okviru Mehanizma i isplatama makrofinancijske pomoći u obliku zajma, i pravodobno tim institucijama dostavlja relevantne dokumente. Te se informacije pružaju u skladu s međuinstitucijskim aranžmanima dogovorenima u okviru Instrumenta za Ukrajinu, uključujući dijalog o Instrumentu za Ukrajinu.

2. Komisija do 30. lipnja svake godine Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o provedbi ove Uredbe u prethodnoj godini, uključujući evaluaciju te provedbe. U tom se izvješću:
- (a) ispituje napredak u provedbi makrofinancijske pomoći u obliku zajma; i
 - (b) procjenjuje gospodarsko stanje i izgledi Ukrajine, kao i napredak u provedbi uvjeta iz članka 12. stavka 1.

Prema potrebi, a posebno nakon isteka makrofinancijske pomoći u obliku zajma i svih prihvatljivih sporazuma o bilateralnom zajmu, Komisija u izvješće iz prvog podstavka uključuje i preispitivanje primjerenosti aranžmana iz ove Uredbe.

3. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću do 31. prosinca 2027. podnosi izvješće o *ex post* evaluaciji, u kojem se procjenjuju rezultati i učinkovitost makrofinancijske pomoći u obliku zajma pružene na temelju ove Uredbe te u kolikoj se mjeri njome doprinijelo ostvarenju ciljeva pomoći.

Članak 18.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...,

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednica

Predsjednik